Zienswijze Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW)

Geacht Bestuur,

U heeft gevraagd naar onze zienswijze op de begroting 2022 en het jaarverslag 2020. Beide gemeenteraden hebben dezelfde zienswijze behandeld.

Paragraaf 1. Jaarverslag 2020

Samengevat

Het resultaat van de jaarrekening laat een klein positief resultaat (78K) zien.
De accountant heeft de jaarrekening goedgekeurd.

Gegeven de beschrijving onder 1.1 en 1.2:

1. Stemmen wij in met het jaarverslag 2020.
2. Vragen wij het bestuur de personeelsbegroting (inhuur en ziekteverzuim) goed te blijven volgen. Dit, met het oog op de gemaakte financiële afspraken met de gemeenten. Maar ook met het oog op uw eigen doel en de gemiddelde cijfers daarover binnen de sector.
3. Vragen wij het bestuur in de jaarverslaglegging het resultaat van de WDW in één oogopslag duidelijk te maken.
   Dit kan ook in een begeleidende brief bij de stukken.

1.1 Dienstverlening

De veranderopgave
U geeft aan dat de toegevoegde waarde van de WDW vooral ligt in de dienstverlening, zoals genoemd in de 5K's[1].
Daarbij geeft u aan hoe u in het jaar 2020 bezig bent geweest de organisatie hierop te ontwikkelen.

In het algemeen blijkt uit het jaarverslag 2020 dat er flinke stappen zijn genomen. Tegen de achtergrond van de COVID-19 crisis is dit een compliment waard voor de organisatie.
Het jaarverslag geeft op grote lijnen aan:
- Dat de Control in de organisatie verder verstevigt.
- Dat grote ICT-systeem harmonisaties gaan plaatsvinden.
- Dat de WDW organisatie daarmee de basis heeft gelegd voor een stevige doorontwikkeling in lijn met het bedrijfsplan.

Er is een aantal aandachtspunten. Deze gaan in op de doorontwikkeling van de WDW. Daarbij zijn efficiëntie en kostenvermindering (als één van de K's) onderwerpen.
De aandachtspunten richten zich op de personeelsbegroting. Dit, omdat de personeelslasten voor zo'n 75% deel uitmaken van de hele begroting van de WDW.

Ziekteverzuim
Uit het jaarverslag wordt duidelijk dat u stuurt op het ziekteverzuim. Het percentage is van 2019 naar 2020 -gemiddeld bezien- gedaald met ± 1%, van 7,4% naar 6,5%. Een goede ontwikkeling.
Het percentage ligt wel nog hoger dan het gemiddelde in de sector gemeenten (5,8%). Het ligt ook hoger dan uw eigen streefniveau (5,5%).

[1] Kwaliteit van dienstverlening, regionale kracht, minder kosten, kansen voor medewerkers en minder kwetsbaarheid in de organisatie

De Gemeenteraden hebben besloten minder mee te betalen aan het ziekteverzuim van de WDW. Dit is gebeurd bij de vaststelling van de gemeentebegrotingen 2021.
De afbouw van het ziekteverzuim budget ziet er als volgt uit.

Begroting WDW *1.000 euro	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Ziekteverzuimbudget WDW	€ 430	€ 287	€ 143	€ 0	€ 0
Druten	€ 151	€ 101	€ 50	€ 0	€ 0
Wijchen	€ 279	€ 186	€ 93	€ 0	€ 0

Wij vragen u het ziekteverzuim hierop te blijven volgen.

Inhuur
Uit het jaarverslag blijkt dat de verhouding tussen inhuur en vast personeel 15% in fte is. Financieel gezien, is deze verhouding ongeveer 19%[2].
De WDW huurt voor ongeveer 4.200K in.
Dit percentage sluit wel aan bij het gemiddelde van de sector gemeenten. Maar, het is hoog genoeg om uw aandacht hiervoor te vragen in de doorontwikkeling van de WDW.

1.2 Financieel

Het resultaat
In uw voorwoord stelt u tevreden te zijn met het positief financieel resultaat in 2020.
Het positief resultaat van €78k is toegevoegd aan het kwaliteitsfonds.

Het resultaat van de jaarrekening van de WDW is terug te vinden op pagina acht van de jaarrekening. Het resultaat van de WDW is daarbij direct afgewikkeld op de inzet van de bestemmingsreserves. Daarmee wordt voor de Gemeenteraad niet in één oogopslag duidelijk wat het resultaat van de WDW is geweest.

Bijgaand overzicht is een correctie daarop.
Daarbij wordt duidelijk wat het resultaat van de WDW is vóór en na bestemming.
We vragen het bestuur deze informatie voortaan in één oogopslag op te nemen. Dit kan in het jaarverslag of in een begeleidende brief.

*1.000 euro	**Begroting 2020**	**Jaarverslag 2020**	**Verschil**
Totaal baten	€ 34.740	€ 34.740	€ 0
Totaal lasten	€ 35.406	€ 35.322	€ 84
Totaal baten en lasten	-€ 666	-€ 582	-€ 84
Inzet bestemmingsreserves	€ 666	€ 660	€ 6
Resultaat voor bestemming	*€ 0*	*€ 78*	*-€ 78*
Dotatie kwaliteitsfonds (resultaat 2020)	€ 0	-€ 78	€ 78
Resultaat na bestemming	*€ 0*	*€ 0*	*€ 0*

Uitleg over de verschillen
Op pagina 23 en 24 van het jaarverslag geeft u een duidelijke uitleg over de verschillen tussen de begroting en rekening. Dit is gedaan voor de grote begrotingsposten van de WDW.

[2] Dit is inclusief TOZO

	Verschil begroting-rekening
Personeel	€ -252
Huisvesting	€ 93
I&A	€ 145
Overige kosten	€ 98
Inzet reserve	€ -6
Resultaat	€ 78

De uitleg over de verschillen geeft aan dat de WDW een aantal voordelen heeft gehad door de COVID-crisis. We wijzen dan op de huisvesting, de reiskosten en de exploitatielasten bij beide gemeentewerven.
Daarnaast boekt de WDW een nadelig saldo (252K) op de personeelskosten. Dit is zo'n 1% van de totale personeelskosten. Op zichzelf staand niet zorgelijk.

Kijken we naar de onderdelen[3], die zuiver te maken hebben met het personeel, dan ontstaat het volgende beeld.

	Verschil begroting-rekening
Formatie in dienst (vacatureruimte)	€ 1.394
Ziekteverzuim budget van gemeenten	€ 574
Calamiteitenbudget en opslag inhuur	€ 395
Inhuur (zonder TOZO)	-€ 2.599
Totaal	-€ 236

Hieruit blijkt dat u de ziekteverzuim budgetten van de gemeenten nog ruim nodig heeft. Dit geeft te denken over de gemaakte afspraken hierover naar de toekomst.
Het versterkt eerdergenoemde aandachtspunten voor de onderdelen in de personeelsbegroting als inhuur en ziekteverzuim.

Wij stemmen in met uw uitleg van de oorzaken over de verschillen tussen de begroting en rekening.

[3] Zonder: TOZO, reiskosten, detachering, doorbelasting projecturen etc.

Paragraaf 2. Zienswijze Programmabegroting 2022

Samengevat

De WDW heeft de begroting voor 2022 gemaakt. De begroting laat een meerjarig inzicht 2022-2025 zien.

U geeft aan dat de prestatie-indicatoren van de WDW (Beter en Sterker) verder zijn uit-ontwikkeld. U gaat in 2022 over tot 'volwassen' metingen.
U bent daarover in gesprek met het kwaliteitspanel. Het panel bestaande uit onder meer een aantal raadsleden van Druten en Wijchen.

De begroting 2022 gaat uit van bestaand beleid. De WDW vraagt daarmee geen extra middelen. Als argumentatie daarvoor, wijst u op de financiële situatie bij de gemeenten. Wel schetst u een aantal ontwikkelingen die u bij de perspectiefnota's van de gemeenten mogelijk gaat meenemen.
Het verschil tussen de begroting 2021 (jaarschijf 2022) en de voorliggende begroting 2022 is verklaarbaar uit eerdere besluitvorming.

De doorontwikkeling van de WDW staat tegen de achtergrond van:
- Het halt toeroepen aan de bestuurlijke fusie.
- De financiële situatie in de gemeenten Druten en Wijchen.

Gegeven de beschrijving onder 2.1-2.4:

1. Stemmen wij in met de begroting 2022.
2. Vragen wij het bestuur een aantal informatiesessies voor de Gemeenteraden op te zetten. Deze gaan in op het volgende:
   a. De prestaties van de WDW op het gebied van betere dienstverlening en regionale bestuurskracht (Beter en Sterker). Dit, in overleg met het kwaliteitspanel.
   b. De doorontwikkeling van de WDW tegen de achtergrond van het niet doorgaan van de bestuurlijke fusie.
      Dit, gegeven moties en amendementen van de Gemeenteraden bij de behandeling 'feitenboek en draakvlakonderzoek naar een mogelijke fusie tussen Wijchen en Druten'.
   c. Het aandeel van de WDW aan de bezuinigingen binnen de gemeenten. Dit, omdat het bespreekbaar moet zijn om samen (als partners) de financiële situatie van de WDW tegen het licht te houden.
3. Vragen wij het bestuur de voorstellen voor extra middelen bij de perspectiefnota's goed financieel te onderbouwen.
4. Maken wij een voorbehoud op de WDW-begroting in meerjarig perspectief in verband met de uitkomsten van de Taskforce bezuiniging met het oog op bezuiniging of taak-stelling op de WDW.

2.1 Dienstverlening

U geeft in de begroting op pagina zeven aan, dat u in 2020 de regionale bestuurskracht heeft geconcretiseerd. U wilt via visitatie in 2021 een aantal metingen hierop laten doen. Daarnaast geeft u aan een rapportage hiervan op te maken.
De rapportage zal op de gebieden Beter (kwaliteit van dienstverlening) en Sterker (regionale bestuurskracht) duidelijke metingen laten zien.

Wij vragen u de Gemeenteraden daarover goed te informeren. Daarnaast vragen wij u met het kwaliteitspanel vast te stellen of een bredere informatiesessie voor de Gemeenteraden over de rapportage een goede optie is.
Dit, omdat de Gemeenteraden bij de start van de WDW in 2018 hebben aangegeven vooral op deze gebieden goed ingelicht te willen worden.

2.2 Veranderopgave

Bestuurlijke fusie en doorontwikkeling WDW
Op pagina tien van de begroting stipt u de bestuurlijke fusie aan.
Eind 2020 is de fusie een halt toegeroepen. Terecht geeft u aan dat de Gemeenteraden zich bij de behandeling van het 'feitenboek en draakvlakonderzoek naar een mogelijke fusie tussen Wijchen en Druten'[4], hebben uitgesproken voor de doorontwikkeling van de WDW.
De Gemeenteraden hebben dat duidelijk gemaakt via moties en amendementen.

Tegelijk is de werkelijkheid ook een andere. Het nadenken over de bestuurlijke toekomst in Druten en Wijchen begint. De komende tijd zal dit de aandacht op de bestuurlijke zelfstandigheid van de gemeenten mogelijk versterken.

Vanuit die achtergrond vragen wij het bestuur oog te houden voor de WDW. Daarmee bedoelen we het volgende. Blijf investeren in het doorontwikkelen van de WDW-organisatie vanuit de gedachte van betere dienstverlening, harmonisatie en efficiencywinst.
De uitgangspunten van het bedrijfsplan moeten overeind blijven staan.

Bestedingsplan: in- en externe ontwikkelingen
Op pagina 14 geeft u aan dat de begroting 2022 uitgaat van bestaand beleid. U vraagt daarmee geen extra middelen aan.
U geeft aan mogelijke uitzettingen bij de perspectiefnota naar voren te brengen. De Gemeenteraden kunnen zo een integrale afweging van alle voorstellen maken.

Op pagina 13 gaat u in op interne ontwikkelingen. Daarbij geeft u aan dat u extra kosten voor de doorontwikkeling van de WDW wel onderkent. U vindt het echter niet reëel om hiervoor met een uitzetting te komen naar de gemeenten in deze begroting. Dit, gegeven de financiële situatie van de gemeenten.
U geeft daarbij aan een open dialoog te verwachten, als een gebrek aan financiële middelen de snelheid of kwaliteit van de doorontwikkeling in gevaar brengen.
Wij vragen het bestuur de Gemeenteraden bij deze dialoog te betrekken.

Op dezelfde pagina noemt u ook een aantal externe ontwikkelingen. U noemt daarbij onder meer duurzaamheid, de woningbouwopgave en Corona. U geeft daarbij aan met voorstellen te komen voor de perspectiefnota.

Wij vragen het bestuur voorstellen voor extra middelen goed financieel te onderbouwen. Naast kostenuitzetting zijn er mogelijk ook extra inkomsten.
Wij wijzen dan vooral op de woningbouwopgave en duurzaamheid.
Dit laatste, vooral met het oog op de financiële ontwikkelingen bij zowel de gemeenten Druten als Wijchen.

2.3 Bezuinigingen WDW

Met het oog op de financiële situatie in de gemeenten, benadrukken we het partnerschap tussen de gemeenten Wijchen en Druten.
Beide gemeenten delen de ambtelijke organisatie op dit moment. Dit staat los van de bestuurlijke toekomst.

De eerste effecten van de herverdeling gemeentefonds zijn bekend.
Deze laten een korting zien op de algemene uitkering van de gemeente Druten van € 1,134 miljoen. De korting wordt uitgesmeerd over vier jaar.
In totaal leidt het tot een begrotingstekort van ruim € 1,5 miljoen vanaf 2024.
In Wijchen valt de herverdeling in eerste aanleg positiever uit, maar laten de kosten op jeugdzorg naar de toekomst mogelijk tekorten zien.

[4] Druten en Wijchen: raadsvergadering 1 december 2020.

Als partners moet het bespreekbaar zijn om samen de financiële situatie van de WDW tegen het licht te houden. Dit, met het oog op bezuinigingen bij een van de partners. Daartoe is de Tasforce bezuiniging in het leven geroepen. De Taskforce kijkt ook naar bezuinigingsmogelijkheden binnen de WDW.

Daar staat tegenover dat dit ook gevolgen kan hebben voor het functioneren en de doorontwikkeling van de WDW. Een lastig spanningsveld. Het versterkt eerdergenoemde vraag aan het bestuur. Houdt oog voor de WDW en neem de Gemeenteraden mee in afwegingen over het functioneren en doorontwikkelen van de WDW.

2.4 De begroting.
Op pagina zeven van de begroting laat u een meerjarig overzicht van de WDW-begroting, zien. U geeft daarbij aan dat de kosten in de begroting 2022 ongeveer € 2,5 miljoen hoger liggen dan de jaarschijf 2022 in de begroting 2021.

De hogere kosten zijn het gevolg van de vastgestelde begrotingswijzigingen uit de bestuursrapportages WDW in 2020.
De wijzigingen zijn in 2020 al aan de Gemeenteraden voorgelegd en in de begrotingen van de gemeenten verwerkt.
De grootste wijzigingen zijn:
- Het inbrengen van extra fte's voor de versnelling woningbouw (€ 492k).
- Personeel MEE Geldersche poort (€ 923k).
- De hogere kosten van de IRvN (€ 166k).
- Een tijdelijke aanvulling op het budget voor ziekteverzuim.

Onderstaand overzicht geeft daarin iets meer detail.
Daarnaast geeft het aan, of deze wijzigingen binnen of buiten de verdeelsleutel vallen.

*1.000 euro	Binnen sleutel	Buiten sleutel Druten	Buiten sleutel Wijchen	Totaal WDW
Begroting 2021 jaarschijf 2022	29.260	2.289	3.790	35.339
Begrotingswijzigingen (2020):				
-Hogere kosten IRvN	166			166
-IJzeren voorraad V&U		43		43
-Openbare Orde Veiligheid		26	26	52
-Backoffice Sociaal Domein Wijchen			13	13
-Fraudepreventie	64			64
-Woningbouw versnelling	492			492
-Jongerencoach Druten		87		87
-Procesregisseur sociaal team Druten		82		82
-Drank en horecawet handhaving		20		20
-Manager sociaal wijkteam			120	120
-Secretariële ondersteuning			40	40
-MEE Geldersche Poort			889	889
-Preventiemedewerker			34	34
-WAB Groenonderhoud		30	60	90
-Participatiecoach		45	65	110
-Functiecreatie/inzet bij DIV			17	17
-Tractie	9	11	4	25
Totaal begrotingswijzigingen	731	343	1.268	2.342

Begroting 2022	29.991	2.632	5.058	37.681

Op pagina negen geeft u aan, dat vooral lagere indexeringen en bijstellingen in de begroting 2022 leiden tot een afname van kosten ten opzichte van de begroting van 2021.

Verloop begroting *1.000 euro	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Primitieve begroting 2022-2025	35.339	36.107	36.906	37.618
Begrotingswijzigingen (2020) (zie hierboven)	2.342	2.376	2.409	2.409
Meerjarenbegroting	37.681	38.483	39.315	40.027
Bijstellingen Begroting 2022				
Aanvulling ziekteverzuimbudget	287	143	0	0
Bijstelling personeelskosten	- 146	- 159	- 272	- 271
Bijstelling kapitaallasten excl. ICT	17	14	18	24
Bijstelling indexeringen	- 4	- 34	- 47	- 41
Bijstelling ICT	25	25	25	25
Begroting 2022-2025	37.860	38.472	39.040	39.764

Daarmee zijn de verschillen tussen de begroting 2021 jaarschijf 2022 en de voorliggende begroting verklaard. Wij stemmen in met de begroting 2022.

Wel, maken wij een voorbehoud op de WDW-begroting in meerjarig perspectief in verband met de uitkomsten van de Taskforce, met het oog op bezuiniging/taakstelling op de WDW.